

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul: II

PROGRAMA ANALITICĂ

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Istoria relațiilor internaționale în secolul XX

Codul: HIR2219

Numărul de credite: 5

Locul de desfășurare: Facultatea de Istorie și Filosofie

Programarea în orar a activităților: 2 ore/ săptămână.

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Prof. Univ. Dr. Vasile VESE

Informații de contact: vasile_vese@yahoo.com

Ore de audiență: luni, între 10.00 – 12.00

III. Descrierea disciplinei:

- **Obiectivele disciplinei/conținut/competențe:** Cursul se focalizează pe reconstituirea istorică a evoluției relațiilor internaționale în secolul al XX-lea, subliniind rolul și locul istoriei în explicarea și reconstituirea evoluției sistemului politic internațional. Pornind de la argumentarea necesității trecerii de la Istoria Diplomatiei la Istoria Relațiilor Internaționale se va insista asupra caracteristicilor și funcționării sistemului internațional în perioada interbelică, bipolară și post război rece. Se va urmări ca plecând de la faptul internațional consumat, studenții să dobândească abilități în analiza sistemului politic internațional de la începutul secolului al XXI-lea.
- **Metode de predare-învățare:** prelegeri interactive; conversație euristică; analiză documentară; prezentări powerpoint; referate și lucrări de seminar; verificări pe parcurs la curs și seminar.

IV. Bibliografia obligatorie:

1. Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
2. Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
3. Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
4. Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
5. Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Calculator, documente, hărți tematice.

VI. Planificarea/ Calendarul întâlnirilor și al verificărilor/examinărilor intermediare:

Săpt. 1: Curs introductiv: conceptul de Relații Internaționale

Concepte: Rolul și locul istoriei în analiza Relațiilor Internaționale contemporane. Dela istoria diplomației la istoria relațiilor internaționale. Principalii exegeți și principalele producții istoriografice ale domeniului.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 2: Conferința de pace de la Paris din anii 1919-1920 și noua dimensiune a relațiilor internaționale.

Concepte: Istoriografia și valorizările asupra Conferinței de Pace de la Paris. Viziunea idealistă asupra evoluției relațiilor dintre state.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 3: „Iluzia păcii. De la criza relațiilor franco-germane din anii 1921-1923 la cristalizarea „spiritului de la Geneva”.

Concepte: Conferința de la Locarno și Conferința dezarmării. Deficitul de securitate resimțit de Franța.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 4: Degradarea relațiilor internaționale în anii 1933-1938.

Concepte: Nerespectarea și încălcarea Tratatului de la Versailles. Cristalizarea alianței „Axei”. Impactul războiului civil din Spania asupra relațiilor dintre principalele puteri.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 5: Conciliatorismul și politica agresivă a Germaniei naziste în anii 1938-1939.

Concepte: Crizele cehoslovace și tratativele franco-britano-sovietice din 1939. Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial.

Bibliografie: Capitolele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 6: Alcătuirea și evoluția alianței Coaliției Națiunilor Unite.

Concepte: Involuția relațiilor dintre puterile axei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 7: Ideologizarea relațiilor internaționale la sfârșitul celei de-a doua conflagrații generale.

Concepte: Divizarea Europei și a lumii.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 8: Cristalizarea celor două sisteme și blocuri militare la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

Concepte: Impunerea bipolarismului ca sistem politic internațional pentru gestionarea afacerilor internaționale.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 9: Cristalizarea și evoluția sistemului bipolar în perioada crizelor în timpul „Războiului Rece” clasic (1946-1962)

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 10: Trecerea de la confruntare la competiție între cele două superputeri.

Concepte: Instalarea în raporturile internaționale a perioadei destinderii relative. Relațiile Vest-Est și primele acorduri în limitarea armamentului strategic.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 11: Conferința de la Helsinki și consecințele asupra evoluției sistemului internațional.

Concepte: Interpretarea selectivă a „Actului Final” de către cele două blocuri.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 12: „Revenirea” la perioada clasică a Războiului Rece (1979-1985)

Concepte: Adjudecarea superiorității SUA și răspunsul URSS (1985-1989)

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 13: Implozia comunismului și prăbușirea sistemului bipolar.

Concepte: Încercări de redefinire a sistemului politic internațional. Luarea în considerare a trei scenarii: a. hegemonia americană, b. gestionarea sistemului de către ONU, c. un sistem poliarpic prin convența celor trei poli de putere: european, nord-american, asiatic.

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

Săpt. 14: Anarhia sistemului politic internațional la începutul secolului al XXI-lea.

Concepte: Spre ce sistem internațional ne îndreptăm ?

Bibliografie: Capitoarele referitoare la tema cursului:

- Renouvin, Pierre, *Histoire des relations internationales*, vol.6-8, Paris, Hachette, 1958.
- Duroselle, Jean-Baptiste, *Histoire diplomatique de 1919 a nos jours*, ed. AV-a, Paris, Dalloz, 1982.
- Fontaine, Andre, *Histoire de la guerre froide*, vol.1-3, Paris, Fayard, 1984.
- Di Nolfo, Ennio, *Storia delle relazioni internazionali 1918-1992*, Roma, Laterza, 1994.
- Kissinger, Henry, *Diplomația*, București, All, 1998.

VII. Modul de evaluare:

Participare activă: 10%

Lucrare de semestru: 10%

Modalitatea de evaluare: examen – 70%, 10% - punctul din oficiu.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezența la ore: 75%.

Condiții de prezentare la examen: prezență și activitate seminar.

Modalități de recuperare: reprogramarea orelor, asigurarea materialelor pentru persoanele cu handicap.

Noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate: nepunctarea lucrării și refacerea sa.

Consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor: fraudă la examen – eliminarea din sală și căderea examenului, contestații – recorectarea lucrărilor.

IX. Bibliografia opțională:

1. Morgenthau, Hans J., *Politics among Nations. The Struggle for Power and Peace*, New York, A.A. Knopf, 1959.
2. Philippart, E., *Politique internationale, Fascicule 1: World Politics*, Presses Universitaires de Bruxelles, 1994.
3. Holsti, K.J., *International Politics. A Framework for Analysis*, 3rd edition, New Jersey, Prentice-Hall Inc., 1995.
4. Russett, Bruce, Starr, Harvey, *World Politics. The Menu for Choice*, 5th edition, New York, W.H. Freeman and Co, 1996.